

บันทึก

เรื่อง องค์ประกอบของคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏในระยะเริ่มแรก  
ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๓๐๓/๐๒๗๘๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ ๒๕๓๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๘ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘ มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “ในระยะเริ่มแรกให้คณะกรรมการสภาสถาบันประกอบด้วย (๑) ... (๓) กรรมการสภาการฝึกหัดครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการสภาสถาบัน (๔)....”

พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ ให้สภาการฝึกหัดครูประกอบด้วย (๑)..... (๖) กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกโดยคำแนะนำของนายกสภา อุปนายกสภา และกรรมการสภาตาม (๓) (๔) และ (๕) มีจำนวนไม่เกินกรรมการตาม (๓)

กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ตามมาตรา ๑๐ (๖) ดำรงตำแหน่งครบวาระวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๘ และกรรมการฝึกหัดครูได้ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ในระหว่างขั้นตอนดำเนินการปรากฏว่า พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๘ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘ กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิจึงว่างทั้งหมด มีผลให้คณะกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๖๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งบัญญัติให้กรรมการสภาการฝึกหัดครูซึ่งดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ เป็นกรรมการสภาสถาบันทันทีในระยะเริ่มแรก

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏใคร่ขอหารือขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ มาตรา ๖๑ (๓) บัญญัติให้กรรมการสภาการฝึกหัดครูที่ดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๓)(๔) (๕) และ (๖) เป็นกรรมการสภาสถาบันราชภัฏในระยะเริ่มแรก

เนื่องจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู

พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๖) วางทั้งชุด จะถือว่า กรรมการสภาการฝึกหัดครูที่มีอยู่ตามมาตรา ๑๐ (๓) (๔) และ (๕) เป็นคณะกรรมการสภาสถาบันตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ มาตรา ๖๑ (๓) ได้หรือไม่ และในการประชุมคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏหากมีกรรมการสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๓) (๔) และ (๕) เท่านั้น จะเป็นการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

๒. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกำลังดำเนินการเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๘ ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๖)

อนึ่ง การนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเท่าที่ได้ปฏิบัติมาแล้วจะให้ผลย้อนหลังไปถึงหลังวันหมดวาระของกรรมการชุดเก่า การแต่งตั้งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๖) เนื่องจากพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๘ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏในการดำเนินการเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิจะมีปัญหาทางข้อกฎหมายหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏสามารถจัดประชุมพิจารณาได้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาชี้แจงข้อกฎหมาย เพื่อจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณา ปัญหาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน ปลัดกระทรวงและสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ) แล้ว มีความเห็นว่า กรณีตามข้อหารือของ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏดังกล่าวมีปัญหาคือจะต้องพิจารณาอยู่สองประการดังนี้ ปัญหาประการ ที่หนึ่ง คือ การที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏประกอบด้วยคณะกรรมการสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการสภาการฝึกหัดครูตามกฎหมายเดิม (กรรมการสภาการ ฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗) แต่กรรมการสภาการ ฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๖) ได้พ้นจากตำแหน่งตามวาระก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบัน ราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ และในขณะนี้ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาการ ฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๖) ขึ้นใหม่ จะถือว่ากรรมการสภาสถาบันราชภัฏที่เหลืออยู่เป็น คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏหรือไม่ และกรรมการสภาสถาบันราชภัฏที่เหลืออยู่จะประชุม ในฐานะเป็นคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏได้หรือไม่ ปัญหาประการที่สอง คือ การ ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๖)

แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ จะกระทำได้อหรือไม่

สำหรับปัญหาประการที่หนึ่งที่ว่า มาตรา ๖๑<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ บัญญัติให้กรรมการสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐<sup>๒</sup> (๓) (๔) (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ (ซึ่งเป็นกฎหมายที่ถูกยกเลิกไปแล้วโดยพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘) เป็นกรรมการประเภทหนึ่งในคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ แต่เนื่องจากกรรมการสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๖) ได้พ้นจากตำแหน่งตามวาระก่อนวันที่พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ใช้บังคับจะถือว่ากรรมการสภาสถาบันราชภัฏที่เหลืออยู่เป็น

<sup>๑</sup>มาตรา ๖๑ ในระยะเริ่มแรกให้คณะกรรมการสภาสถาบัน ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย เป็นประธานกรรมการสภาสถาบัน

(๒) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการสภาสถาบัน

(๓) กรรมการสภาการฝึกหัดครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการสภาสถาบัน

(๔) เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสภาสถาบันตาม (๓) ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการเลือกกรรมการสภาสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

<sup>๒</sup>มาตรา ๑๐ ให้มีสภาการฝึกหัดครูประกอบด้วย

(๑) นายกสภา ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๒) อุปนายกสภา ได้แก่ อธิบดีกรมการฝึกหัดครู

(๓) กรรมการสภาโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมวิชาการ อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

(๔) กรรมการสภาซึ่งเป็นประธานกลุ่มวิทยาลัยครู

(๕) กรรมการสภาซึ่งได้เลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำของแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครู จำนวนกลุ่มวิทยาลัยครูละหนึ่งคน

(๖) กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก โดยคำแนะนำของนายกสภา อุปนายกสภา และกรรมการสภาตาม (๓) (๔) และ (๕) มีจำนวนไม่เกินกรรมการตาม (๓)

ให้รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูเป็นเลขานุการสภา ในกรณีที่มิมีรองอธิบดีหลายคน ให้รองอธิบดีผู้ที่อธิบดีมอบหมายเป็นเลขานุการสภา และให้ผู้อำนวยการกองกองการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครูเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา

ให้กรมการฝึกหัดครูทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภา

คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย  
คณะที่ ๔) เห็นว่า มาตรา ๖๑<sup>๓</sup> แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ได้บัญญัติ  
องค์ประกอบของคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏที่มาจากกรรมการสภาการฝึกหัดครูตาม  
กฎหมายว่าด้วยวิทยาลัยครูไว้ในมาตรา ๖๑ (๓) ว่า ประกอบด้วยกรรมการสภาการฝึกหัดครูตาม  
พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่  
๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) “ซึ่งดำรงตำแหน่ง” อยู่ในวันที่  
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งมีความหมายว่ามาตรา ๖๑ (๓) ประสงค์จะให้เฉพาะกรรมการสภา  
การฝึกหัดครูตามกฎหมายว่าด้วยวิทยาลัยครูซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติ  
สถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ใช้บังคับเท่านั้นที่จะมาเป็นกรรมการในคณะกรรมการสภาสถาบันราช  
ภัฏ ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่มีกรรมการสภาการฝึกหัดครูตามมาตรา ๑๐ (๖) แห่ง  
พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่  
๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ใช้บังคับ  
กรรมการอื่นที่มีอยู่ก็ยังคงเป็นคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏโดยครบถ้วนตามที่มาตรา ๖๑ ได้  
บัญญัติไว้ และสามารถดำเนินการประชุมในฐานะเป็นคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏได้โดย  
ถูกต้องตามกฎหมาย

สำหรับปัญหาประการที่สองที่ว่า การดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ  
แต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไข  
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ซึ่งมาตรา ๓<sup>๔</sup> แห่ง  
พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ได้บัญญัติให้ยกเลิกไปแล้ว นั้น จะกระทำได้อหรือไม่  
นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) เห็นว่าอนุมาตรา (๖) ของ  
มาตรา ๑๐<sup>๕</sup> แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ  
วิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ มีบทบัญญัติอยู่ด้วยกันสองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งว่าด้วย  
กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ และส่วนที่สองว่าด้วย วิธีการได้มาซึ่งบุคคลที่จะเป็นกรรมการสภา  
ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ซึ่งจะได้มาโดยการทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก  
โดยคำแนะนำของนายกสภาการฝึกหัดครูอุปนายกสภาการฝึกหัดครู และกรรมการสภาการฝึกหัด  
ครูตามมาตรา ๑๐ (๓) (๔) และ (๕) และเมื่อมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ  
พ.ศ.๒๕๓๘ ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูทั้งสองฉบับดังกล่าวแล้ว ก็ทำให้  
มาตรา ๑๐ (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย  
พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗ ในส่วนที่ว่าด้วยวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภา  
ผู้ทรงคุณวุฒิถูกยกเลิกไปด้วย แต่สำหรับมาตรา ๑๐ (๖) ในส่วนที่ว่าด้วยตัวกรรมการสภา

<sup>๓</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

<sup>๔</sup>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๗

<sup>๕</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ นั้น มาตรา ๖๑<sup>๖</sup> แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ได้บัญญัติรองรับให้อยู่ต่อไปในฐานะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ดังนั้น เมื่อกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ (๖) พ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ และในวันที่ประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ (๖) การดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ (๖) จึงไม่อาจจะทำได้ เพราะมาตรา ๑๐ (๖) ในส่วนที่ว่าด้วยวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวนั้นได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๘

---

<sup>๖</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น